

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko,
sè sedežem na Jesenicah, (Gorenjsko).

*Izhaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 gld. 30 kr. na leto.
Inserati in priloge računajo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 gld.*

Naročuje se pri predsedništvu na Jesenicah.

Obseg: Ob novem letu. — Vosek in njegovo ponarejanje. — Zatiranje škodljivih vrtnih žuželk v zimskem času. — Naši dopisi.

OB NOVEM LETU.

hrani Bog, Vas čebelarje,
Vas blagoslovi vse sadjarje,
Še v letu ravno nastopivšem,
Na jesen da medu sladkosti,
In sadja bo povsod zadosti,
Ter itak novcev prav obilo,
In vsega družega za silo.
Naj tudi v letu zdaj pričetem
Razširja bolj se čebelarstvo
Ter poleg tega še sadjarstvo!
Želi iz srca to Vam kar
Vaš čebelarček in sadjar!

Minulo je zopet leto. Nastopili smo novo. Tudi naš „čebelarček in sadjerejec“ nastopi z današnjo številko novi — svoj šesti — tečaj. Ob tej priložnosti nudi se nam prilika, ali kakor je pri časopisih sploh navada, da iz nova povabimo svoje p. n. ude in naročnike, da nam še v tem letu zvesti ostanejo. Ni pa dovolj, da ostanejo le udje, marveč pomisliti morajo, da s tem ni še vse opravljeno, seči morajo v žep, ter iz njega izvleči 1 goldinarček. Tega blagovolijo naj po poštni nakaznici poslati: **Predsedništvu čebelarskega in sadjerejskega društva na Jesenicah (Gorenjsko).** Po §. 4. naših pravil ostane vsakdo, kdor svojega izstopa

pred koncem leta društvenemu predsedniku ne naznani, še dalje ud našega društva in je tedaj zavezan, da svoj letni donesek vplača. Prosimo tedaj p. n. ude in naročnike, naj blagovolijo to v tem mesecu, ali vsaj prav kmalo to storiti. Zraven pa opomnimo, čeravno zelo neradi, tiste naše stare dolžnike, ki poleg toliko prošenj še do danes niso svojega dolga poravnali, naj vendar ne bodo tako trdovratni in naj to ob hitrem storé. Kedor pa svojega dolga do konca meseca februarja ne poravna, bo predsedništvo dotični denar po poštnem povzetji iztirjevalo, kar pa 15 do 20 kr. več stane, kakor če bi sami po poštni nakaznici denar poslali. Zategadelj pričakujemo, da bodo oni p. n. udje rajše sami denar poslali, nego bi jih morali mi na ta način tirjati.

Skušali bomo tudi v letošnjem letu po svoji moči in po podpori naših p. n. dopisovalcev, katere lepo prosimo, naj nam tudi letos zvesti ostanejo in pridno dopisujejo, vstrezati vsestranskim željam in potrebam. Vsakovrstne novice bodi si na čebelarskem ali sadjarskem polji bodemo prej, ko mogoče, v našem listu naznanjevali ter, ako bo potreba, tudi s podobami predočili, da na ta način obilnejši vspeli ter večjo naklonjenost nam in našemu listu dosežemo. Pristopite nam tedaj na pomoč z dnarci, spisi in dopisi, ker le potem, ako vse moči združimo, mogoče nam bo svoj namen doseči. Veselo in srečno novo leto vošči vsem.

Predsedništvo.

—♦♦—

Vosek in njegovo ponarejanje.

Iz zelo važnih vzrokov zahteva sv. cerkev, da naj bodo sveče za službo božjo iz čistega, neponarejenega čebelnega voska narejene. Tukaj ni kraj zato, da bi uzroke te zapovedi bolj natanko opazovali: tudi vprašanja, koliko druge razsvitljave je na oltarjih v povišanje službe božje in sploh cerkvenih slovesnosti dovoljene, ni potreba preiskovati. Dovolj je, če vemo, da se mora vsled cerkvenega predpisa na oltarji pri sv. maši le čisti vosek rabiti. Odlok skupščine za sv. obrede z dne 15. septembra 1843 se glasi: „Non solum in Divino Ministerio, verum etiam in ipsarum Ecclesiarum ornatu lumina cerea adhibenda esse.“ (Primerjaj odlok z dne 7. septembra 1850.) Slovensko glasi se tako-le: „Ne samo pri službi božji, temveč, pri cerkvenem kinču sploh naj se rabijo voščene sveče.“ Vendar so pa sv. oče papež Pij IX. z ozirom na veliko revščino mnogih cerkva z odlokom iste skupščine z dne 30. septembra 1857 tudi stearinske ali sploh mili-sveče dovolili a s temi pogoji: „Ut omnino excipiantur duae candelae pro missa privata; ac saltem quatuor ante Sanctissimum Sacramentum publice expositum; nec non sex in Missa solemni, quae debent esse ex cera consueta“. Slovensko: Pri zasebni (privatni) maši morate biti (goreti) **dve**, pred razpostavljenim sv. Rešnjim Telesom nar manj **štiri** in pri slovesni službi božji **šest** iz voska narejenih sveč.

Kakor določna so cerkvena pravila, tako gotovo je tudi, da se sveče pogosto narejajo iz ponarejenega voska. Ruard trdi: „Obila vporaba voska, posebno velika množina katero sv. cerkev pri svojih obredih rabi, provzročuje, da se je ponarejenja voska tako pomnožilo. Pokvarja se z navadno smolo, posebno s smrekovo, z zemeljskimi snovmi, krompirjevim skrobčem (Kartoffel-Stärke) moko, lojem, s

kostni v apno sožganimi, vodo in žaganjem. Tudi so taki svečarji, ki znajo vosek navleči, oni namreč v sredo sveče denejo popolnoma ponarejen vosek a po vrhu prevlečejo jih s pravim, ter take sveče za čisto voščene prodajajo.“

V III. zvezku Linzer „Theologisch-praktischen Quartalschrift“ leta 1881. objavil je profesor naravoznanstva P. Resch S. J. sèstavek o vosku in voščenih svečah. V tem spisu piše med drugim: „Kaj so voščene sveče? Kakor ne moremo zmesi iz enakih delov pšenične in ovsene moke za pravo pšenično moko spoznati, tako tudi ni vse eno če so voščene sveče iz samega voska, ali le na polovico ali pa komaj eno četrtino. Kot splošno pravilo naj velja trditev, da se mešanica iz enakih delov ne sme več povoljna nadomestitev za nepokvarjeno snov pripoznati. Razume se samo ob sebi, da je vsako mešanje ali primešanje nedovoljeno; so pa še v resnici slučaji in da še veliko jih je, da je treba izbirati blago, kateri ponujalec, ki ga na semenj prinese, res istinito pravo blago prodaje. Ponarejanje voska se je res že tako razširilo, da je res že težko nekoliko voska v obliki sveč dobiti“ i. t. d.

Ponarejanje se izvršuje s primešanjem raznih snovi: parafina, stearina, loja, ceresina, gilipoto in rastlinskega voska.

Močno vporabljen je parafina prisililo je cerkvene oblasti, da so izdale ostre ukaze, v katerih svaré duhovne, da naj pazijo, da bodo dobivali za službo božjo prave čiste voščene sveče.

Vprašanje je sedaj, kako se s parafinom ponarejen vosek lahko spozna. K temu podaje nam Dingler-jev politehnični časnik sledeči navod:

„Parafin je bliščeča bela, skoro prozorna (durchscheinend), nekoliko biserna bliščeča (Perlmutterglanz) snov. Po zunanem se od voska le o tem loči, da je skoro prozoren, ter se ne dá tlačiti ali gnjesti, a nasprotno z lahka in čedno rezati, česar se lahko prepričamo, če čisto voščeno svečo s ponarejeno parafinovo primerjamo. Iz parafina ponarejena sveča ima poseben glas, in oni parafin, ki se pri goreči sveči pod plamenom raztopi, ne obvisi na prstu, ne prime se ga, če se ga dotaknemo. Zmes iz polovice voska in polovice parafina je tako vosku podobna, da se človek prav lahko zmoti in ne vé razločiti pravo od nepravega. Prav težko je to razločiti. Profesor Landolt v Bonni-u podaje nam nezmotljivo ravnanje, s katerim tako pokvarjenje spoznamo. To sredstvo se opira na to, da se čebelni vosek, če se s kadečo žvepleno kislino*) (rauchende Schwefelsäure) vred ogreje, popolno v črno, žoličasto (gallertartige) snov spremeni, in če je malo več kisline, postane ta snov popolnoma tekoča, brez da bi se pri ohlajenji na površji prikazale oljate ukreneče se kaplje, — med tem ko se pri enakem postopanju kadeča žveplena parafina skoro nič ne prime in se pri ohlajenji lahko čisto nad kislino odreže.“

Poskušnja se lahko na sledeči način napravi: „V porceljanasti skledici se košček, kakor oreh velik, polije s kadečo žvepleno kislino in se vse skupaj ogreje. Pri ogrevanju postane snov črna, ter močno izhlapuje in mehurje dela. Ko pa izhlapenje, ki je toliko obilnejši, kolikor manj je parafina med voskom, poneha, se še nekoliko minut ogreje in potem ohladi. Če je bil vosek s parafinom pomešan, prikaže se parafin nad črno tekočino kot ostrjena, skoro prozorna snov, ki se lahko vzdigne.

*) Biti mora kadeča in ne angleška (englische) žveplena kislina.

Najbolje je, če se vzame toliko kisline, da je po dokončani operaciji črni ostanek tekoč. In ko bi tega ne bilo, zadostuje, če se vnovič stopi in več žveplene kisline pridene. S to popolno zanesljivo in skušeno metodo dobe in spoznajo se tudi majhni sledovi parafina, ki se kakor ostrjene kaplje na tekočini prikaže.“

V najnovejšem času ima pa pri ponarejanji voska poleg parafina tudi zemeljski vosek, ceresin ali vzokerit važno ulogo. Ceresin je okamnula (fossil) smola od svetlorumene do temnornjave barve; nahaja se v zemlji blizu skladališč premoga in kamene soli, tudi pri izviri kamenega olja se ga pogosto prav obilo dobi; posebno v Galiciji nahajajo se bogata skladališča v zemlji, kjer se pridno izkopava. Izkopan ceresin je še smeten in nesnažen, zato ga pa pretopé, očistijo, v sode napolnijo in razpošljejo. Samo iz Galicije se ga vsako leto nad 25 milijonov *kg* razproda. Vsled destiliranja se spremeni v parafinu podobno snov, ki se pri 50—60° C. raztopi. One vrste zemeljskega voska, ki se rajše raztopé, porabijo svečarji za razne izdelke, iz bolj trdih vrst pa delajo samo sveče. Iz sè stearinom pomešanega ceresina delajo tako zvane sestavljene sveče. Ker je ceresin čebelnemu vosku zelo podoben, in ker se ga toliko dobiva in podela, in ker je poleg tega še kemično preiskavanje precej težavno, dá se lahko sklepati, da se primeroma veliko pokvarjenega a malo čistega voska prodaje, tedaj so tudi sveče pokvarjene.

Kemično preiskavanje sveč, če je kaj zemeljskega voska v njih, zvršuje se, kakor pri parafinu. Če je svečam precej ceresina primešanega, dobe sveče aromatičen duh. P. Resch svari posebno pred svečarji, ki so blizu takih kemičnih tovarn, v katerih se iz rujavega premoga i. t. d. parafin napravlja.

Če se vosek z lojem pomeša, dobi vosek nesnažno unanost in neprijeten duh, čuti se, da je masten, se ne lomi tako rad, kakor sploh, močno kaplja in se zaradi maščobe ne more s kredo po njem pisati. Če vržemo z lojem pomešan vosek na razbeljeno železo ali na žerjavico, vzdigne se gost smrdeč dim.

Če je vosku stearin primešan, je trji, se težje raztopi in pri gorenji le malo kaplja.

Tudi rastlinski vosek (rumen iz Japana, rujav [palmov vosek] iz Andov, zelen iz nosu dobrega upanja), kakor tudi krompirjeva moka, skrob in moka se vosku primešavajo, brez da bi se na barvi moglo kaj spoznati. Kemično preiskavanje gledé poslednjih snovi, ki se vosku pridevajo, je precej težavno in obširno. P. Resch je razne voščene sveče preiskoval, pa nikjer ni našel čistega voska, zato navaja dva vzroka, zakaj da svečarji ne izdelujejo sveč iz čistega voska, on pravi: „Prvič se zahteva, da sveča dobro in lepo gori, kar se le s tem doseže, da se stearin primeša, in drugič pa konkurenca in kupci pritiskajo na svečarje, da morajo sveče po taki ceni prodajati, za katero se čisti vosek ne more dobiti.“ P. Resch pravi, da 1 *kg* čistega čebelnega voska v svečah nar manj 2 gld. 40 kr. velja.

Poleg teh pokvarjanj se vosku prideva še voda, kosti v apno, sožgane, mave, kreda, oker in žaganje, da je težji.

Iz tega kratkega spisa je razvidno, da je vosek zelo različnim in mnogim pokvarjanjem vdan, in da če se hočemo cerkvenih predpisov natanko držati, treba je pri kupovanji sveč vso pozornost na to obračati. K sreči imamo še več poštenih svečarjev, ki vestno dobro in nepopačeno blago prodajajo. Ponarejalci naj se pa s tem kaznujejo, da se njih imena javno po časopisih razglasé, da se jih vé vsakdo ogibati.

Zatiranje škodljivih vrtnih žuželk v zimskem času.

Tam, kjer se hočejo zla ali nesreče prav popolnoma odstraniti, mora se na to delati, da se ona zla ne prikažejo sama ob sebi, to se pravi, vporabiti morajo se ona sredstva, ki žugajoče nesreče že v kali zadušé; k temu je pa treba imeti znanosti in vedeti za vsako zlo, ter je že precej v početku spoznati. Vediti moramo čas, v katerem se ta zla pričnejo. Dalje je k temu še potrebno, da na te početke raznih žugajočih nesreč opozorimo tudi take ljudi, ki o tem nič ne vedo, kajti ni vsakemu znano, kedaj se to ali uno zlo bliža, ali kedaj se ima prikazati. Ako pa tudi take ljudi na to opomnimo, postale bodo take vednosti vsem znane, in le če se pretečim nezgodam skupno v bran postavimo, zmagali bomo popolnoma, saj nas o tem podpira prislovica: Sloga jači, a nesloga tlači. Nespametno je, če mi čakamo, kedaj se postavim prikažejo listne uši, kedaj nastopijo ličinke požrešnih hroščev škodljivih metuljev in cvrčkov, kar se navadno zgodi, ter jim še le takrat vojsko napovemo. Skušnja nas pa uči, da pri tako pozni napovedbi vojske v več slučajih ne vemo, kaj in kako bi se dela poprijeli, da bi sploh kaj opravili. Večkrat stojimo in gledamo, kje bi dobili dobrega sveta v takej zadregi. V drugih slučajih pa, v katerih smo se dela poprijeli, opravimo večinoma le malo in še to z velikim trudom, poleg tega potratimo še mnogo dražega časa. Skušajmo si tedaj rešiti vprašanje: S katerimi sredstvi bomo zabranili še pred nastopom tisto stopinjo razvitka dotičnih škodljivcev, katerej nam največ škodujejo? Ako pa hočemo na to odgovoriti, vediti moramo, v katerej podobi (obliki) in na katerih krajih žuželke prezimujejo.

Znano je, da veliko, skoro večina mrčesa prezimi v jajčkah, drugi v ličinkah, nekatere počivajo po zimi v bubah, nekaj jih pa prezimi v popolni obliki kot popolna žuželka.

Kot jajčka prezimijo: Rožni prejec (*Grosskopfs spinner*, *Liparis dispar*) v ružavi blazinici na drevesnih deblih, špalirjih in v lesenih stenah. Ta hrošč škoduje listji in cvetji sadnih dreves. Obročar ali prstenica (*Ringelspinner*, *Gastropacha neustria*) v širokih gostih obročkih na drevesnih vejicah; škoduje listji sadnih dreves. Zimski pedic (*Winterspinner*, *Frostschmetterling*, *Acidalia brunnata*) posamezno na vejicah ne daleč od popkov, škoduje cvetji in listji sadnih dreves. Češpljev molj (*Zwetschenwickler*, *Penthina pruniana*) posamezno na popkih koščicah sadnih dreves; žre cvetje in listje. Zlatorumeni rožni molj (*Goldgelber Rosenwickler*, *Argyrotoza Bernmanniana*) na rožnih popkih; škoduje rožnem listji. Rožni cvrček (*Rosencikade*, *Cercopia rosae*) pod lubovo lušino na vejicah, narejajoč male pikice, grčice, škoduje rožnem listji. Razne vrste listnih uši prezimijo v jajcih na vejicah in med lubovimi deli vsakovrstnih rastlin; pokončujejo mladike njeznjih rastlin.

V ličinkah prezimijo: Navadni hrošč (*Maikäfer*, *Melolontha vulgaris*) v zemlji; žre korenike in listje raznih dreves in rastlin. Prosnica (*Juni* oder *Brachkäfer*, *Amphimalus solstitialis*) v zemlji; ugonobuje korenine in listje več rastlinam. Zlatoritka (*Goldafter*, *Liparis chrysorrhoea*) v zapredenih listih; pokončuje popke, cvetje in listje sadnih dreves. Glogov belin (*Baum- oder Heckenweissling*, *Pieris crataegi*) prezimi v malih zapredkih, „gosenična gnezda“ imenovalih, škoduje v obilnej meri cvetnim popkom in mlademu listju sadnega drevja. Skrivni rilčkar z brazdovitim vratom (*Gefurchthalsiger Verborgenrüssler*, *Ceuthorrhynchus*

sulcicollis) prebije zimo v šiskastih izrastkih skoro vseh zeljnatih vrst; poškoduje zeljate rastline pri korenininem vratu pri deblu.

V bubah prezimijo: Jabolčni listovni glodavec (Apfelblattnager, Phyllobius mali) in rujavi listovni glodavec (Brauner Blattnager, Phyllobius oblongus) v zemlji; objedata popke na sadnem drevju. Lepo rudeči jabolčni ščipavec (Purpurrother Apfelstecher, Rhynchites Bacchus) v zemlji; pokončuje jabolka. Bakrorudeči slivini ščipavec (Kupferrother Pflaumenstecher, Rhynchites purpureus) je v zemlji in ugonobuje mlade slive. Jeklovišnjevi trtni ščipavec (Stahlblauer Rebenstecher, Rhynchites betuleti) prezimi v zemlji; škoduje listji vinske trte, pa tudi sadnega drevja. Češpljevi molj ali češpljevi črv (Zwetschenwickler, Grapholitha funebrana) v ljubovih razpokah in v mahovji na češpljevih drevesih vselej pa v malih zapredkih; škoduje češpljam. Jabolčni molj (Apfelmotte oder Apfelwickler, Carpocapsa pomonana) prezimi v majhnih svilnatih zapredkih na jablanih in hruškah v bubovih razpokah ali pa v mahovji; pokončuje jabolka in hruške (sad). Kosmuljna osa (Stachelbeer-Blattwespe, Nematus ventricosus) v zemlji; pokončuje listje kosmulje in ribezlja. Zeljni belin (Kohlweissling, Pieris brassicae) in mali zeljni belin (Pieris rapae) obešata svoje bube na drevesna debela, lesene stene, zidovja, kamenje, na vrtno šotore i. t. d. Gosenice teh dveh metuljev žrejo listje zelja in njemu enakih rastlin. Kosmuljni pedic (Stachelbeerspanner, Zerene grossulariata) prebije zimo v zemlji; škoduje kosmuljinem listji. Ribezljivi pedic (Johannisbeerspanner, Fidonía vavaria) je v zimskem časi v zemlji; pokončuje listje ribezlja in kosmulje.

Kot popolna žuželka prezimijo: Cvetni vrtavec (Blüthenbohrer des Apfelbaumes, Anthonomus pomorum) v raznih skrivšičih, n. pr. pod suhim listjem, pod kamenjem, med ljubovimi deli, pokončuje cvetje na jablanih. Razne prstne bolhe prezimijo, kakor cvetni vrtovec, škodujejo mladim, še nježnjim delom rastlin. — Če se hočemo prepričati, so li prstne bolhe in drugi mali žužki v suhem listji, prinesimo nekoliko listja že konec zime, ko se že pomladi bližamo, v gorko zakurjeno sobo, in pustimo to 1 dan tamkaj. Drugi dan razgrnimo ono listje in opazili bomo, kako bodo male živalice med listjem mrgolele in bodo začele po prtu ali rjuhi v katerej je listje laziti in iz listja na tla skakati.

Iz te sestave razvidimo, da precejšnje število sovražnikov naših vrtnih rastlin na skrivnem čaka prihoda pomladi, da bi v tem času napadli naše še nježnje rastlinice in ki nam tako upanje na lepo cvetje in na obilno žetov popolnoma uničijo. Pa zgoraj navedeni skrivni sovražniki še niso vsi, pri bolj natanjki preiskavi dobili bi jih še več in bi se število tako še zdatno povečalo. Ko smo kraj njih prezimovanja opazovali, videli smo, da skoro vse imenovanih žuželk, ki kot jajce ali buba črez zimo ostanejo, prezimujejo na istih rastlinah ali rastlinskih delih, kjer v toplem poletju škodo delajo. Ako pa niso ravno tam, so pa v bližnji isti in sicer v obliki, katero v mnogih slučajih z neoboroženim očesom še ne zapazimo ne, ali v katerej neveden človek nobenega zla ne vidi. Toliko bolj je tedaj naša dolžnost, da na take okolščine opozorimo tiste ljudi, ki tega ne vedo.

Če vemo, kako ta ali oni mrčes prezimi, in če vemo, da tudi v slučaju, kjer se na prvi pogled nič nevarnega ne čuti, vendar jedno jajčece, jedna buba tam skrita tiči, ni ravno težko, tudi to zalego uničiti. Vse, kar postavim na lubu

ali med njegovimi deli na deblu, na vejah in mladikah, blizo popkov ali pa tudi kar na njih visi ali se drži, mora se s pripravnim orodjem ostrgati ali pa se drevo s tako mažo namaže, ki žuželke po razpokah se potikajoče pomori, a drevesu samemu ne škoduje. One žuželke ki v zemlji prezimijo, pokončajo se, če nekoliko prsti okoli rastline odvezamo in jo z novo nadomestimo. Če pa tega ravno ne storimo moramo pa zemljo večkrat prerahljati in prekopati, ter z gnojnico polivati itd.

Rožni grm bi se tedaj objedanja rožnih ščipavcevih, evrčkovih in raznih listnih uši ličink i. t. d. obvaroval, če ga spomladi, ko ga iz zemlje vzamemo ali ko mu zimsko obrambo odvezamo, od vrha do tal lepo osnažimo in mu prst za 3—5 cm na globoko z drugo, ki jo iz kake druge grede v vrtu ali na kaki njivi dobimo, zamenjamo. S takim ravnanjem pridemo do splošnjega pravila: Očedi in očisti rastline in njih okolico po zimi in ob času ko se zima pomladi bliža, tako skrbno, kakor sploh moreš, in obračaj svoj vpliv na prst, ki rastlino obdaja, tako, da boš vso mrčesno zalego, ki je tam notri pokončal, brez da bi rastlina pri tem kaj trpela. Način, kako bi se v tem ali onem slučaju tako opravilo bolje sponeslo, bo vsak premeden vrtnar sam vedil, kako in kaj mu je početi. Na ta način se žugajoče zlo že v kali zaduši. Z enim samim jajčekom listne uši n. pr., ki ga pravočasno uničimo, zabranimo milijone ušem, ki bi se v toplih mesecih iz istega zaredile; znano je namreč, da listna uš v toplem letu 12—13 generira ali rod ponovi.

Tiste mrčese pa, ki ne prezimijo na rastlinah ali njih obližji, kajti vselej tudi ne morejo, ker v zimskem času ni dotičnih rastlin, moramo poiskati v njih skrivališčih, kakor je zgoraj povedano, ter jih pridno zatirati. Ko pa zasledujemo in preganjamo belinove bube paziti moramo, da ne pokončamo zalege goseničnega najezdnika (*Schlupfwespe*), ki ima v belorumenem zapredki shranjena jajčeca. Ta najezdnik, nekako osi podoben je zelo koristen, ker pokončuje drugi mrčes; on namreč leže svoja jajčeca v gosenice ali celo v metulje, da imajo iz jajčec prišle gosenice precej hrano, kajti žrejo oni mrčes v katerem so se izlegle, in ga tako pokončajo.

Zoper izrastke na zeljnatih rastlinah je najbolje, če se take (napadene) rastline hitro izpulijo in odstrane. Vsakoršno okopavanje bi pa mrčesu le ugajalo in bi se še zdatnejše zaredil.

Poleg skrbnega osnaženja luba na drevesih in grmih je še treba, da se vsi odpadki, bodi si potem suhe veje, listje ali debla, hitro odstrane in požgejo, ker ravno v teh imajo narhujši sovražniki sadnega cvetja in listja svoja zavetišča in ležišča, kjer se lepo mirno in hitro plodé. Ako tedaj te odpadke odstranimo, zmanjšali si bomo število sovražnikov naših rastlin in dreves. Oberejo naj se vsi stari zapredki na plotih, v grmovih in na drevesih, suho in viseče listje naj se skrbno odstrani in zatrti smo na ta način precejšnje število škodljivih mrčesov.

E.

Naši dopisi.

Iz Klopice. Moje pero sem precej časa pustil rujaveti v omari, a ker se leto že bliža h koncu, me vendar želja mika, ozreti se nazaj in vsaj poveršno opisati, kako je pri nas letos bilo s čebelarstvom in sadjerejo.

Kakor vi, gorenski čebelarji, smo tudi mi še precej zadovoljni s čebelam.

Rojev je bilo tako obilno, da zastran rojenja še malo takih spomladi pomnimo. Večina mojih panjev so tretjiče in četrtiče dali, ker so pa bili ti roji, kakor navadno le bolj majhni, se mi je bolje zdelo, jih precej po ogrebanji združiti, kakor pa ineti take reveže v čebelnjaku. Če je še ajdova paša slaba, tak panj ni za prezimovanje; v jeseni jih združevati je pa v naših starih panjovih nemogoče. In res sem pravo zadel, dosegel sem po tem ravnanji dober uspeh. Vsi ti združenci so izvrstni plemenjaki. Reči pa moram, da so za to novi Dzierdzonovi panjovi velike važnosti, želeti bi bilo, da bi se jih naši čebelarji bolje poprijeli.

Na gojzdu letos niso prav nič brale, a ko so bili koncem junija travniki pokošeni, redila jih je primerno dobro ona mana, ki jo brizga žuželka. V prvi polovici meseca julija pa jim je paša zlatno pospešila njim toliko priljubljena lipa, pri kateri so bolj zgodnji prvi tudi unuče dajali.

Vreme je še za na prej precej dobro ugajalo, in čebele dobivale so že pašo na otavi. Se ve, da je bilo dobro, kdor jih je krnil vmes. Meni sta se dva panjova nakujala, da celo leto nista hotla rojiti, čeravno sta imela vse lastnosti dobrih panjev. Ker se je bližala ajdova paša, nameraval sem ju pregnati. V ta namen kupil sem pri našem društvu dva nova panjova s satniki, v teh enega sem na sv. Lorenca dan res pregnal enega tistih kujalec, starca sem pa poveznil na drugi močan panj, kateremu je že prostora pomanjkovalo. Mislil sem še drugega pregnati, a ker se je vreme velikiga Šmarna začelo tako kislo držati, me je oplašilo, da sem opustil. A res je, čebelar ne sme obupati, pozneje sem se kesal. Čeravno je bilo ta čas ureme slabo in se 21. avgusta spremenilo v prav neprijetno deževje in so čez noč vrhovi višjih gorâ dobili snežene klobuke, se je vendar takoj zvedrilo in nastopilo lepo vreme, katero je dolgo časa ostalo, da so čebele dobile na ajdi obilo zlahtne sterdi, ki je zelo gosta, ker je nabrana večidel v suhem vremenu. Po dokončani ajdovi paši tehtam preganjalca v gori omenjenem novem panju, tehtal je 16 kg. Ako računam 5 kg na prazen panj, ima 11 kg vselbine, in ga tedaj lahko denem v prezimovanje. Konečno naj omenim, da je imel med pri nas jako nizko ceno. Medar v Velikovem plačeval je z voskom vred stari funt po 13 kr.

Kakor čebelarje, a še v obilnejši meri je milostljivi Bog tudi sadjerejce obdaroval. Jablane, hruške in češnje so bile toliko obsute, da so se po nekterih vertih veje lomile; temu k sreči prišli so tudi k nam kupci iz Würtemberga in pokupili skoraj do zadnega jabelka. Plačevali so od 4 do 6 gld.; jabelka bolj zlahtne vrste celo do 7 gld. meterski cent.

Hruške so se več del sprešale, dale so izvrstno pijačo, tolkavec ali mošt, veliko boljšega od lanskega. *)

Jurko Woštar.

—♦♦—

Knjižica o porabi medu in voska se bo doposlala vsem družtenikom z šteč. 2. Sl. čebelarja in sadjerejca; dosedaj se ni moglo to storiti, ker rokopis že od 21. decembra pri kmetijski družbi leži, ker je blo zahtevano, da se rokopis njej predloži predno se izplača državna podpora našemu društvu v znesku 100 gld. v.

Predstojništvo.

*) Še se oglasite, prosimo!

Ured.

Odgovorni urednik Anton Klein. — Izdajatelj Janez Modic, društveni predsednik.

Lastnina „Čebelarjskega in sadjerejskega društva za Kranjsko“. — Tiskarja Klein in Kovač v Ljubljani.